

Teaching on the Bardo

Session 4

by H.E. Zurmang Gharwang Rinpoche

སྟོང་པ་བཞི་ལས་སྣང་བ་དང་པོར་འཆར།།
རྟགས་ནི་དཀར་ལམ་ལྟར་མཁའ་གཡེན་དག་ལ།།
ཟླ་འོད་འཕེལ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་།།
ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་ཞེ་སྣང་རྣམ་རྟོག་ནི།།
སྲུང་རྩ་སོ་གསུམ་མ་ལུས་འགག་པ་དང་།།
འདི་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་རྟོག་རགས་པས་སྟོང་།།
ཤེས་པའི་རང་མཛད་ས་གསལ་སྣང་སྣང་བ་ཟེར།།

Among the four emptinesses, appearance dawns first.
The sign of the white path is an appearance
like the dawning of moonlight in a clear sky.
At this time all of the thirty-three thoughts related to anger,
such as detachment, etc., will cease.
It is called "empty" because at this time
the mind is devoid of gross dualistic thoughts.
It is called "appearance" because at this time
the natural radiance of awareness clearly appears.

རྗེ་ཉི་ཤུ་པས།
སྣང་བ་དཀར་ལམ་ལྟར་ཆོས་བཞི་སྟེ།།
དཀར་པོ་མེ་རྟོག་ཀུན་ལྟ་བུ།།
སྟོང་པ་རྩ་ཞིང་གི་སྟེ་མ་ལྟ་བུ།།
ཀུན་རྩ་བྱུང་བ་རྣམས་ཆེན་གྱི་སྟོན་ལྟ་བུ།།
གསལ་བ་ཉི་ལྱི་མར་མེ་ལྟ་བུ་ལོ།།

According to Tipupa,
 "The white path of appearance has four characteristics:
 It is white like a kunda flower, which only blooms at night.
 It is empty like the husk of a plantain tree.
 It is all-pervasive like cloud-cover caused by strong wind.
 It is bright like a sesame oil lamp."

དེ་བསྐྱུས་རྗེས་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས།
 འཕྲིན་ཏུ་སྣོད་པ་སྣང་བ་མཆེད་འཆར་རྟེ།
 རྟགས་ལ་དམར་ལམ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལ།
 ཉི་འོད་འཕར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་།
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཆགས་རྟོག་བཞི་བརྟུ་འགག།
 བཟུང་འཛིན་ནམ་རྟོག་སྣོད་པས་འཕྲིན་ཏུ་སྣོད་།
 ལྷ་མ་ལས་ནི་སེམས་ཀྱི་གསལ་ཆ་ཆེར།
 མཆེད་པས་སྣང་བ་མཆེད་པ་ཟེར་བ་ཡིན།

After that withdraws, the main mind dissolves into the mental factors,
 and the extremely empty increased appearance dawns.
 The sign of the red path is an appearance like
 the dawning of sunlight in a clear sky.
 At this time, the forty thoughts related to attachment,
 such as desire, attachment, etc., will cease.
 It is called "extremely empty" since at this time,
 the mind is devoid of even more dualistic thoughts.
 It is called "increased appearance" because there is an increase
 in the luminosity of the mind even more than before.

ཉི་ལྷ་པས།
 མཆེད་པ་དམར་ལམ་ལ་བྱུང་ཚོས་བཞི་རྟེ།
 དམར་བ་རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ།
 སྣོད་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱིབ་རྒྱ་ལྷིག་པ་ལྟ་བུ།
 ཀུན་བྱུང་པ་ཉི་མའི་འོད་འཕར་བ་ལྟ་བུ།
 གསལ་བ་མེ་རྟོག་བཞི་རྟུ་ཀ་རའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུའོ།

According to Tipupa,
 "The red path of appearance has four characteristics:
 It is red like a lac dye.
 It is empty like a mirage dissolving in midair.
 It is all-pervasive like radiant sunlight.
 It is translucent like the bindhukara flower."

བསྐྱུས་རྗེས་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པ་ལ་ཐིམ།།
 ལྷོང་ཆེན་སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་འཆར་བ་སྟེ།།
 དེའི་སྐབས་ནག་ལམ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལ།།
 ཐུན་མཚམས་སྐབས་གིས་ཁྱེད་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་།།
 དེ་དུས་དྲན་པ་ཡང་ནས་ཉམས་ནས་འགོ།།
 བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་གཏི་ལུག་གིས་རྟོག་པ།།
 བདུན་འགག་གཟུང་འཛིན་རྣམ་རྟོག་པ་ཡི།།
 ལྷོང་པས་ལྷོང་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་གི།།
 འགག་ཆོས་ཉེར་ཐོབ་སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་ཟེར་།།

After that withdraws, the mental factors dissolve into ignorance,
 and the great emptiness of the near-attainment appearance dawns.
 At that time, the sign of the black path is an appearance
 like the pervasive darkness of a clear nighttime sky.
 At that time, even mindfulness leaves your experience,
 and the seven thoughts related to ignorance, such as equanimity, etc., will cease.
 It is called "great emptiness" since at this time
 the mind is devoid of even subtle dualistic thoughts.
 It is called "near-attainment appearance" because at this stage
 one nearly attains the cessation of thoughts.

རྟོ་བྱུ་པས།།
 ཉེར་ཐོབ་ནག་ལ་ཁྱེད་ཆོས་སྟེ།།
 བག་ལ་འོར་བུ་མཐོན་ཐིང་ལྟ་བུ།།
 ལྷོང་པ་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པ་བྲལ་བ་ལྟ་བུ།།
 ཀུན་ཁྱེད་ལུན་པ་རྣམ་པར་མས་པ་ལྟ་བུ།།
 གསལ་བ་ནམ་མཁའ་གོ་འབྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།།

According to Tipupa,
 "The black path of near-attainment has four characteristics:
 It is black like a sky-colored gem.
 It is empty like space free from obstruction.
 It is all-pervasive like the darkness of nighttime.
 It is clear like the openness of space."

དེ་ནས་མ་རིག་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པས།།
 བག་ཐིམ་གྱིས་སོང་དུན་མེད་དེ་སངས་ནས།།
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་འོད་གསལ་འཆར།།
 བམ་མཁའ་སྟོང་བྱེད་ལྷན་ལུས་བྲལ་བའི།།
 ཐོ་རངས་ནམ་མཁའ་རང་མདོག་ཐོན་བཞིག།
 འཆར་བ་དེ་ནི་འོད་གསལ་དངོས་གཞི་འོ།།
 བཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་ཤུ་བའི་བག་ཆགས་གྱིས།།
 སྟོང་པས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ཡིན།།
 སློབ་ཐོགས་སློབ་མཚན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་གོས།།
 སེམས་ཀྱི་རང་འོད་ཡུལ་མེད་གསལ་འོད་ཟེར།།

Then, ignorance dissolves into luminosity.
 One will lose consciousness, fall into the darkness of oblivion, and then reawaken.
 The luminosity called "total emptiness" will then dawn,
 which is like the actual color of the sky at daybreak
 when it is free from the sun, the moon, and darkness.
 This is the actual luminosity.
 It is called "total emptiness" since it is devoid of
 even the habitual tendencies for subtle dualistic thoughts.
 It is called "objectless luminosity"
 since at this time the natural luminosity of the mind
 is unsullied by any obscurations or fabricated attributes.

རྟོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ།།
 འོད་གསལ་ལ་ཁྱོད་ཚོས་བཞི་སྟེ།།
 རྣམ་པ་ཡལ་བ་ལན་ཚུ་ལ་ཐིམ་པ་ལྟ་བུ།།
 རོ་བོ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུ།།

བྱུང་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་རྟེན་ཅིན་ཐང་ལ་ཡན་པ་ལྟ་བུ།
དགོས་འདོད་སྐྱབ་པ་མཁའ་ལྗིང་རང་གནས་སུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ།

According to Tipupa,

"Luminosity has four characteristics:

It is the disappearance of all forms like salt dissolving into water.

Its essence is without a referent object,

like a sky in which there is nothing to see.

It has the autonomous power to realize attainments,

like a fine horse who can carry you anywhere.

It fulfills all wishes and needs,

like a garuda which returns with everything to its abode."